

(A tanulmány célja, folytatás)

A tanulmány a folyópartok és az árterületek ökológiai állapotát vizsgálja, majd meghatározza és fontossági sorrendbe állítja élőhely-rehabilitációs potenciáljukat.

A helyreállítási javaslatok a hidromorfológiai állapotok javítását szorgalmazzák, így nyújtva megújulási lehetőséget a folyók, valamint a hozzájuk kapcsolódó valamennyi élőhely és faj számára.

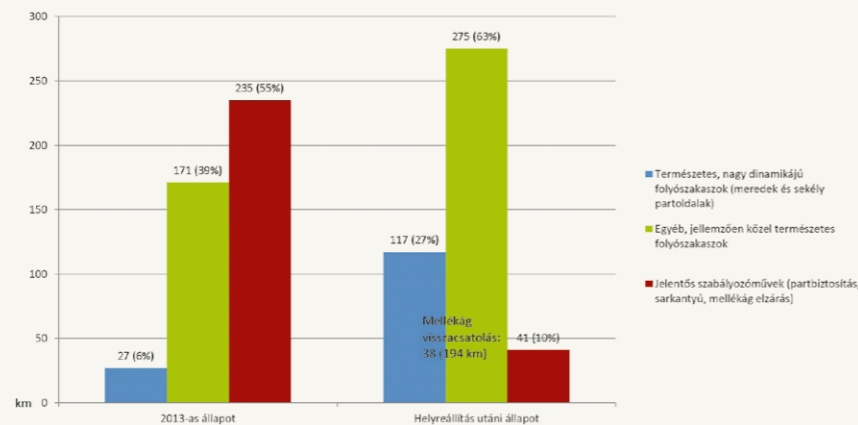
A rehabilitációra tett javaslatok 3 típusba sorolhatók – közepes, magas és nagyon magas potenciállal rendelkezők –, ami 6 tényező vizsgálatán alapul: a földhasználat és az élőhely-típus jellemzőin, a természetvédelmi státuszon, az árvízvédelem vízvisszatartási szempontjain, a hidromorfológiai állapoton, az árvízvédelmi töltések áthelyezésén vagy eltávolításán és a folyószakaszok típusain.

Eredmények

A vizsgálat a Mura, a Dráva és a Duna magyar szakaszai mentén összesen 250 folyamkilométerre és 208 229 hektár területre terjedt ki.

A rehabilitációs potenciál nagyon jelentős:

- Összesen **194 km-nyi folyópart állítható** helyre, közel természetes és dinamikus partszakaszokat teremtve;
- **38 db, összesen szintén 194 km hosszú mellékág kapcsolható vissza** a folyó főmedréhez;
- **Mintegy 68 868 hektár ártéri élőhely születhet újjá** az árvízvédelmi töltések áthelyezésével;
- A tönkretett folyópartok aránya 54%-ról 9%-ra csökkenhet.

Következtetések

A tanulmány legfontosabb következtetése, hogy a TBR-MDD területén jelentős helyreállítási lehetőségek rejlenek. Az átfogó beavatkozásoknak több módja lehetséges: ilyen a partbiztosítások elbontása, vagy a mellékágak visszacsatlósítása, továbbá a nagy kiterjedésű árterek folyókhoz való visszakapcsolása.

Az élőhely-rehabilitációs projektek valamennyi érintett folyószakaszon jelentősen csökkenthetik a folyómedrek és az árterek állapotának további romlását. A helyreállítások egyben biztosítanak a jellemző élőhelyek és fajok hosszú távú fennmaradását, valamint a folyók által biztosított ökoszisztéma szolgáltatások előnyeinek megőrzését.

Támogatóink:

A küldetésünk, hogy megállítsuk a bolygó természetes élővilágának tönkretételét, és olyan jövőt építsünk, ahol ember és természet harmóniában él egymással.

www.wwf.hu

A javasolt helyreállítási beavatkozások prioritizálásakor a következő célok voltak leginkább mérvadóak:

- Hidromorfológiai állapot javítása;
- Ökológiai állapot javítása;
- Árvizek hatásainak csökkentése;

FOLYÓK ÉS ÁRTEREIK HELYREÁLLÍTÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI A MURA-DRÁVA-DUNA BIOSZFÉRA REZERVÁTUMBAN

FACTSHEET

2015

FOTÓ © G. SAFÁREK

Együttműködő partnerünk

EURONATUR

Folyók és árterek helyreállításának lehetőségei a Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátumban

A Duna vízgyűjtőterületének szívében a Dráva, a Mura és a Duna folyók által érintett területeket Európa ökológiai szempontból legértékesebb folyóvízi és vízparti élőhelyei között tartjuk számon. Az Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Magyarország és Szerbia területén található térséget joggal nevezhetjük Európa Amazonasának.

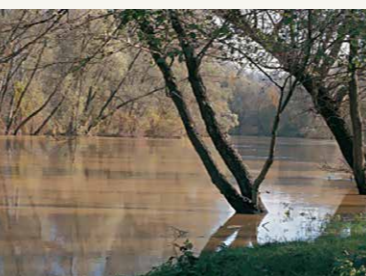
A Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátum a több mint 700 km hosszú, vízerómú nélküli folyószakaszoknak, az ezekhez kapcsolódó ártereknek, valamint az itt lévő értékes élőhelyek és fajok páratlan változatosságának köszönheti létrejöttét. Jellemzői közé tartoznak továbbá a kiterjedt és jó állapotban megvédett puhafás ártéri erdők, a dinamikusan változó partfalak, a kavics- és homokzátonyok, a kisebb-nagyobb szigetek, a mellék- és holtágak.

Az élőhely-helyreállítás előnyei

A kiemelkedő természeti jelentőség és a nemzetközi elkötelezettség ellenére a Duna, a Dráva és a Mura menti élőhelyek az ökológiai állapot romlásával küzdenek, a veszélyeztetett fajok száma csökken mind a folyókban, mind azok árterein. Az elmúlt évszázad folyószabályozásai, az árvízvédelmi töltések és a vízeróművek megépítése, valamint a folyómederből zajló homok- és kavicskitermelés oda vezetett, hogy az egykori árterek 80%-a eltűnt, és mintegy 1100 km-en változtak meg a folyók természetes szakaszai és egykor érintetlen partvonalai. Ezeknek a beavatkozásoknak káros következményei vannak a vizes élőhelyek állapotára, az ökoszisztéma szolgáltatásokra, és rontják a jelenleg még gazdag élővilág hosszú távú megőrzésének feltételeit. Ez a helyzet csak akkor javulhat, ha az eredeti természetes környezetet helyreállítjuk.

A tanulmány célja

A kihívásokat felismerve a WWF az élőhelyrehabilitációban rejlő potenciál felmérésébe kezdett. A tanulmány célja, hogy felfedje a folyók helyreállítására irányuló kezdeményezéseket, és alapként szolgáljon a helyreállítások tervezése során. Kiemelt szándékunk, hogy támogassuk az EU környezetvédelmi irányelveinek bevezetését és a Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátum (továbbiakban: TBR-MDD) életre hívását.

FOTÓ © G. SAFÁREK

A tavaszi és a nyár eleji árvizek különösen fontosak a vizes élőhelyek számára

2011 márciusában mind az öt ország környezetvédelmi minisztere megegyezett abban, hogy ezeket a területeket az UNESCO bioszféra rezervátum szabályozásainak megfelelő közös védelem alá kell vonni.

A kiemelkedő természeti értékek és a nemzetközi elkötelezettség ellenére a területen további természetvédelmi munkák szükségesek ahhoz, hogy az élőhelyek pusztulását és a veszélyeztetett fajok eltűnését megakadályozzuk.

FOTÓ © G. SAFAREK

A meredek partfalak kiváló fészkelő helyek a partifecskek számára

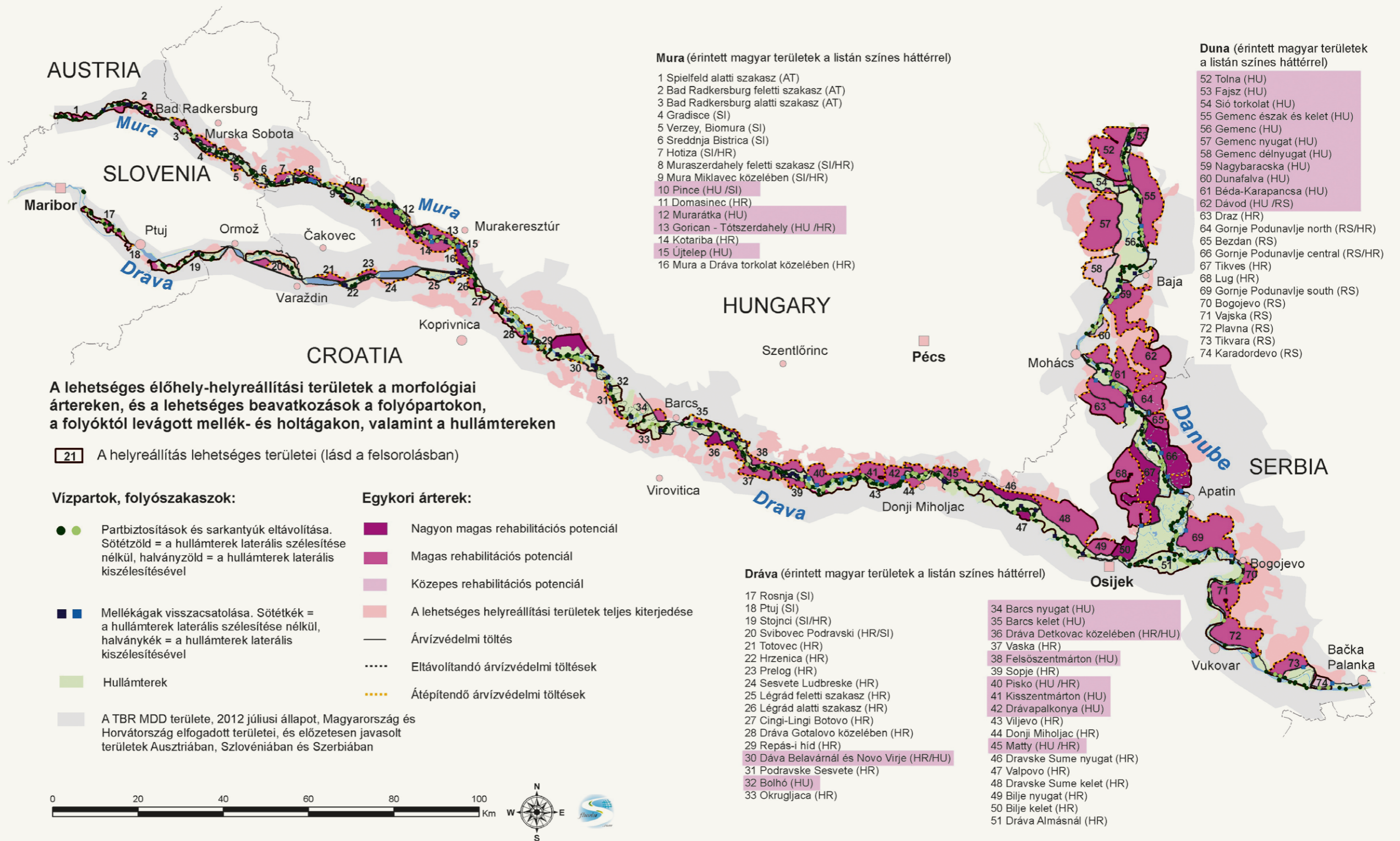
Az ötoldalú bioszféra rezervátum kezelésének megfelelő végrehajtása érdekében határokon átnyúló, mind az öt országot érintő rehabilitációs program létrehozása szükséges.

Az EU pénzügyi támogatást nyújtó alapjait (LIFE+, strukturális alapok) lehet felhasználni a konkrét projektek megtervezéséhez és végrehajtásához.

Amint a teljes javasolt terület megkapja ezt a minősítést, ez lesz Európa legnagyobb kiterjedésű védett vizes élőhelye és a világ első, ötoldalú bioszféra rezervátuma.

Az élőhely-rehabilitációs vizsgálatok térképe a TBR MDD területén

A lehetséges élőhely-helyreállítási területek és a lehetséges beavatkozások

A Dráva hosszú szakaszai válhatnának egyre kanyargósabbá

Tönkretett természetes folyópart a Dráván

Az ártéri erdők és rétek a Bioszféra Rezervátum legjelentősebb élőhelyei

A meredek partfalak és a szabályozatlan folyószakaszok a Dráva egyedi jellemzői közé tartoznak